

ÉLETÜNK

*Építők
Orion
II. b
Győr.*

A PÉCH ANTAL Bányaiipari AKNÁSZKÉPZŐ TECHNIKUM, A SZABÓ JÓZSEF GEOLÓGIAI SZAKKÖZÉPISKOLA,
A Bányagépészeti és Bányavillamosági Szakközéiskola, VÁJÁR SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET
KISZ BIZOTTSÁGÁNAK IDŐSZAKOS KIADVÁNYA
/IV. évf. 2. szám 1989. február/

A tartalomból :

Emlékezzünk nagyjainkra!

----- x -----

Tanulmányi hírek

----- x -----

"...valaki az út mentén..."

----- x -----

Természetvédelem

----- x -----

Egy kis felsőoktatás

----- x -----

A történelem hordalékai

----- x -----

Március 15. emlékére

----- x -----

Elektrotechnika

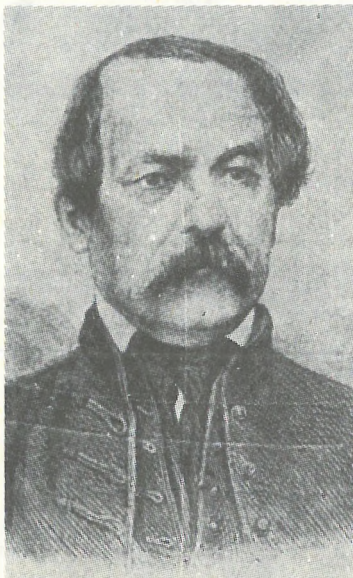
----- x -----

— A PÉCH ANTAL Bányaiipari AKNÁSZKÉPZŐ TECHNIKUM VÉGZŐS HALLGATÓINAK SZALAGAVATÓJA — ÉS TANÁRAIK —

Emlékezünk nagyjainkra!

Szentkirályi Zsigmond

Szentkirályi Zsigmond

1804 május 14-én született Kolozsváron, meghalt ugyanott 1870 április 16-án. Alsóbb iskoláit és a jogot a kolozsvári liceumban végezte. Ezután a főkormányshéken tiszteletbeli irnok. 1827-1829-ben a selmeci Bányászati és Erdészeti Akadémia bányászati szakának hallgatója. 1831-1846 között Zalatnán bányatörvényszéki ülnök, majd moldvai bányamester és bányatörvényszéki elnökhelyettes.

1848-ban Granzenstein Gusztáv oraviczai bányaigazgató az egyik ülnöki állásra alkalmazta. Ez idő tájt a zendülések miatt a hadügyminiszter fegyverekkel látta el a bányavidéket. Megszervezték a mozgó nemzetőrséget, a zászlóalj parancsnoksággal Szentkirályit bízták meg. December 25-ig maradt Oraviczán, mint főbányanagyhelyettes. Ekkor a bányaigazgatóság elnökének rendeletére a levéltárral és pénzkészlettel Kolozsvárra távozott. A világosi fegyverletétel után visszatért Moldvabányára. Ideiglenesen alkalmazták, majd hadbírótság elé állították.

1850-ban bányászati ideiglenes bányakapitány, majd 1859-től a bányakapitányság vezetője. 1865-ben nyugdíjba vonult, s Kolozsvárra költözött. Itt megválasztották városi képviselővé, később polgármesterré, de a pártharcok miatt lemondott.

Mivel szilárd meggyőződése volt, hogy a nemzeti függetlenségnek egyik alapfeltétele a közgazdaság, s ezen belül a bányászat fejlesztése, az országgyűlés figyelmét már 1848 előtt a kincsekben gazdag erdélyi bányászatra kívánta irányítani. Ezzel a szándékkal adta ki 1841-ben "Az erdélyi bányászat ismertetése nemzetgazdasági, köz- és magánjogi tekintetben" c. művét, amely tartalma és az állami tisztviselőktől rossz néven vett magyar nyelve miatt nagy feltűnést keltett. Részt vett az erdélyi bányászatban használatos szavak gyűjtésében /1841/, bányajogi könyveket adott ki és részt vett a bányatörvény előkészítésében / 1848/.

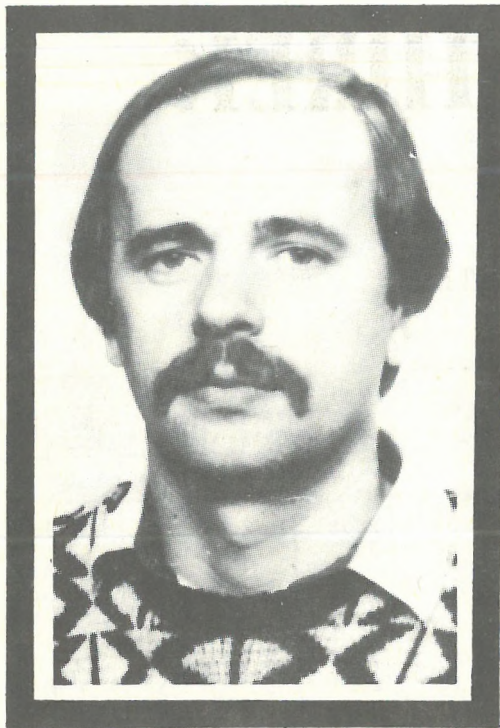
A bányászat népszerűsítésére változatos tartalommal kalendáriumokat szerkesztett /1845, 1849/ Zalatnai tartózkodása idején kulturális célú bányászati egyesületet alapított.

A Magyar Tudományos Akadémia 1845 november 22-én a törvénytudományi osztályba levelező taggá választotta.

Székfoglaló értekezését a "Bányászati regalitás"-ról készítette.

----- x -----

Előző két számunkban a Faller családról emlékeztünk meg. A Bányamunkás c. lap decemberi számában közli, hogy Faller Jenő bányamérnök nevét vette fel a várpalotai szakközépiskola és szakmunkásképző intézet.

Laci

1988. december 4-e, reggel 6 óra volt. Borbála, a bányászok védőszentjének napja.

A csatlósok jelzései után a kas lassan elindult a mélység felé. A benne lévő bányászok teljes lelki nyugalommal várták az aknarakodó fényének megjelenését, hisz több százszor megtették már ezt az utat, Munkájukat is a "megszokott" ritmusban végezték. Negyed 12-kor azonban hatalmas detonáció rázta meg a bányát.... Most már pontosan tudjuk, hogy mi történt valójában. A szénporrobbanást követően 11 bányász lelke távozott az örökkévalóságba.

A súlyos sérültek között ott volt, osztálytársunk, Farkas Laci is. Több ezren "szorítottak" az életben maradásáért, még olyanok is akik csak fényképről tudták azt, hogy mi az a "bánya". Laci is megpróbálta a lehetetlent....

Négy napig küszködött, harcolt a kaszás ellen. 30 éves volt, tele reményekkel, tervekkel, életerővel, s most tessék! Dorogon, az anyaföldben alusza örök álmát.

Többé nem halljuk órán a feleleteit, szünetekben a vidámkodásait, többé nem focizhatunk vele együtt. Ez az egész tragédia számunkra felfoghatatlan. Olyan hirtelen vált el tőlünk, mint a lehulló termés, a számára életet adó ágtól. S, ha azt kérdezitek, hogy miért, erre csak két szóval lehet válaszolni:

EMBERI FELELŐTLENSÉG !!

Laci ártatlanul halt hősi halált. Senki ne gondolkodjon azon, hogy "HA...!"

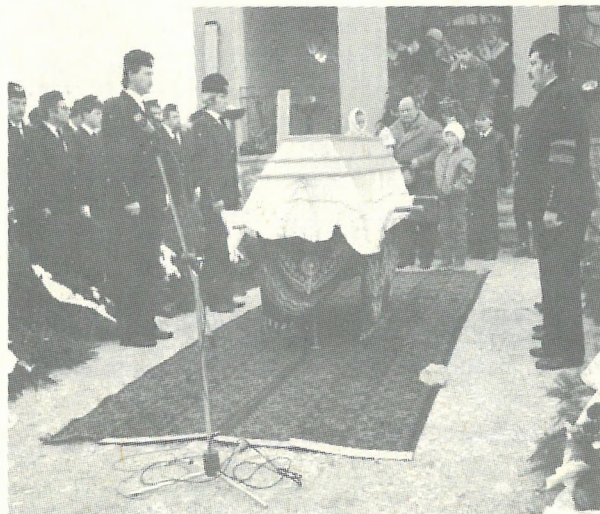
A dolgok így álltak össze, ahogy összeálltak. A véletlenek sorozata mentheti meg egy ember életét, de ugyanakkor halálba is sodorhatja őt.

A Te esetében Laci, a véletlen ellened dolgozott.

Osztálytársaid, diáktársaid, tanáraid szívéből az együtt eltöltött 3 és fél év emlékeit többé nem lehet kitörölni.

Nyugodj békében Laci !

Huff László

Bakondi József
Bánki József
Csánó Zoltán
Grózly Ferenc
Hantos Ferenc
Juhász István
Kelemen Levente
Kovács László
Laukó József

Minorics Ernő
Mocok György
Nagy Péter
Simon István
Szabó Attila
Tekács Győző
Tóth Attila
Varga László
Völgyesi László

Tanulmányi HÍREK

AZ I. FÉLÉV EREDMÉNYEI

Osz-tály	Lét-szám	Tanul-mányi átlag	Maga-tart. átl.	Hiányzás		Bukott
				iga-zolt	igazo-latlan	
<u>aknász</u>						
IV.A	19	3,48	3,9	62,5	0,7	3
B	19	3,45	3,4	79,9	1,7	3
III.A	21	3,23	4,1	42,8	0,5	3
B	22	3,73	4,2	48,8	1,1	1
II.A	18	3,28	4,5	52,0	1,1	2
B	21	3,80	4,8	27,1	-	1
I.	31	3,17	4,4	19,2	0,1	4
Összes:	151					17 11,2%
<u>bányagépező</u>						
IV.	8	2,47	3,6	25,4	0,9	3
III.	19	3,04	4,5	26,1	0,05	4
II.	21	2,82	3,8	16,0	-	10
I.	16	2,47	3,1	34,7	-	5
Összes	64					22 34,4%

Osz-tály	Lét-szám	Tanul-mányi átlag	Maga-tart. átlag	Hiányzás		Bukott
				iga-zolt	igazo-latlan	
<u>geológia</u>						
IV.A	17	2,98	3,8	33,8	2,0	2
B	22	3,17	4,0	34,2	1,0	5
III.A	23	3,46	4,5	40,4	1,1	3
B	24	2,57	3,7	14,7	3,3	6
II.A	20	2,98	4,3	36,0	0,1	4
B	18	2,95	3,9	42,5	0,1	3
I.A	25	3,24	4,2	28,8	-	4
B	25	3,01	4,0	27,0	-	7
Összes	174					34 19,5%
<u>vájár</u>						
III.	8	2,97	4,5	31,8	-	1
II.	8	2,78	3,6	69,3	12,1	-
I.	5	2,92	4,0	55,2	4,0	2
Összes	21					3 14,3%

JELES TANULÓINK

Aknász

1. Horányi Tibor	III.A	5,00	9. Polonitzer Antal
2. Huff László	IV.A	4,92	10. Nyilas Tibor
3. Bosnyák Attila	III.B	4,92	11. Tóth Attila
4. Bertók Péter	II.B	4,86	12. Garas Zsolt
5. Deres Gyula	IV.B	4,85	13. Kollár Tibor
6. Rápolty László	I.	4,75	14. Ötvös György
7. Magyar Tamás	III.B	4,61	15. Németh László
8. Ü.Kovács István	II.B	4,58	

Geológus

1. Varga László	IV.A	4,81
2. Hegedüs Barna	I.A	4,58
3. Daubner Anita	III.A	4,54
II.B	4,58	
IV.A	4,54	
IV.B	4,54	
III.B	4,54	
II.B	4,5	
I.	4,5	

Jeles tanulóinknak további jó munkát, sok sikert kívánunk, példájuk ösztönözze minden diákunkat - különösen a 76 elégtelenül szerepeltet - fokozottabb teljesítményre, tisztességes munkára.

Aknászképző Technikum tanulóinak HELYESÍRÁSI VERSENYÉN elért eredményeik alapján

IGAZGATÓI DÍCSÉRETBEŊ

részesültek:

Rápolty László	I.A	/ 2 hibapont /
Horányi Tibor	III.A	/ 2 hibapont /
Bertók Péter	II.B	/ 3 hibapont /
Szabó Zoltán	II.A	/ 3 hibapont /
Magyar Tamás	III.B	/ 3 hibapont /
Huff László	IV.A	/ 3 hibapont /

SZAKTANÁRI DÍCSÉRETBEŊ

részesültek:

Magyarosi Endre	II.B	/ 5 hibapont /
Bosnyák Attila	III.B	/ 5 hibapont /
Tóth Sándor	IV.B	/ 5 hibapont /
Varsányi László	II.A	/ 6 hibapont /
Tóth Ferenc	IV.B	/ 6 hibapont /

Gratulálunk mindannyiuknak. Azt kívánjuk, őrizzék és fejlesszék tovább kiváló helyesírási készségüket.

„...valaki az út mentén, ...”

A honfoglalás 895-ben kezdődött meg. Az Alsó-Maros mentét és Belső-Erdélyt a Gyulák törzse szállotta meg. A jelenkori román történetírás szerint Gyula azonos a déko-román Geluval, aki „a románok és szlávok hercege” volt. A Képes Krónika szerint, miután I. István elnyerte a koronát, háborút viselt öreg nagybátyja, Gyula ellen, aki abban az időben az egész „Erdőntúli” országot kormányozta. Ezzel Erdély népeire is „ráparancsolja” a nyugati kereszténységet.

Erdély a honfoglalás előtt gyéren lakott terület volt. Nem szabad elfelejtenünk a több évszázados népvándorlást sem. De feltehető, hogy a keleti részen már megvoltak a hun-avar telepek. Ezeket a nemzetségeket székely néven emlegetik. A Székelyföld és a Királyhágó közötti részen szlávósodó keverékfajú népek éltek, főleg az arany-, ezüst- és sóbányák környékén.

Egy román nyelvű kiadvány így ítéli meg a honfoglalást: „Az eredendően vad és brutális magyarság Szent István korában nemes elemeket vett fel a románok tömegéből. Innen van, hogy a magyar mágnások annyira méltóságos tartásúak, nemes vonásokkal.”

A székelyek szabadok. A határok őrzésével vannak megbízva. II. Géza 1146 körül telepíti az első szászokat. Az ő feladatuk is a határok őrzése. Tehát korán kialakul Erdély különleges jogállása a középkori államon belül, s kirajzolódik a három politikai test is: a megyei nemesség s a privilegizált székely és szász „nemzet”.

Herman Pabst, erdélyi származású nyugatnémet író szerint a románok Nagy Lajos idejében telepedtek le Erdélyben. Kisebb-nagyobb csoportokban jöttek a Kárpáton túlról, s az Árpád-kor vége felé már több erdélyi román kenézségről beszélnek az oklevelek.

Buda eleste után a gyulafehérvári palotában rendezkedett be a királyi udvar, de János Zsigmond a törökök ellen a Habsburgoknál próbál menedéket találni. 1570-ben lemond királyi címéről. 1690-ben az erdélyi rendek leteszik a hűségesküt Lipót császárra. Ezzel Erdélyben is kezdetét veszi a Habsburg uralom.

A XVIII. század utolsó negyedében a román értelmiség Balázsfalvára tömörül. Itt rakják le a román történelmi tudat alapjait, amelyből a latin leszármazás eszme-rendszere sugárzik ki. Balázsfalva adja az „ébresztőket”, s a Pesti-nyomda jelenteti meg műveiket.

A román történetírók tollán a magyar történelem minden parasztmegmozdulása - így Budai Nagy Antal és Dózsa György felkelése is - román népi-nemzeti szabadságháborúvá lesz, melynek célja az „ősi” nemzeti jogok visszaszerzése. Most már „Traianus ivadékai” a „magyar veszély” ellenében természetes szövetségként fogadják el a bécsi politikát.

A birtokos osztály túlnyomó része magyar Erdélyben. Így a szociális ellentét is nemzeti ellentét formájában jelentkezett. A távoli osztrák, közvetlen magyar elnyomás miatt könnyű volt a „jó császár” legendáját elhítenni. Mindez az 1784-es Horea-féle felkelésbe torkollott. A felkelésnek mintegy 4000 magyar és 1500 román esett áldozatul. Háttérbe szorultak a gazdasági és társadalmi problémák, a felkelés jelszava a magyar bitortlók és elnyomók kiirtása lett. De a megtorlás is kegyetlen volt.

Sajnos, 1848-ban a történelem megismétli önmagát. A reakciós román értelmiség jelszava: „Parancs Istentől és Császártól, hogy egyetlen magyar se maradjon.”

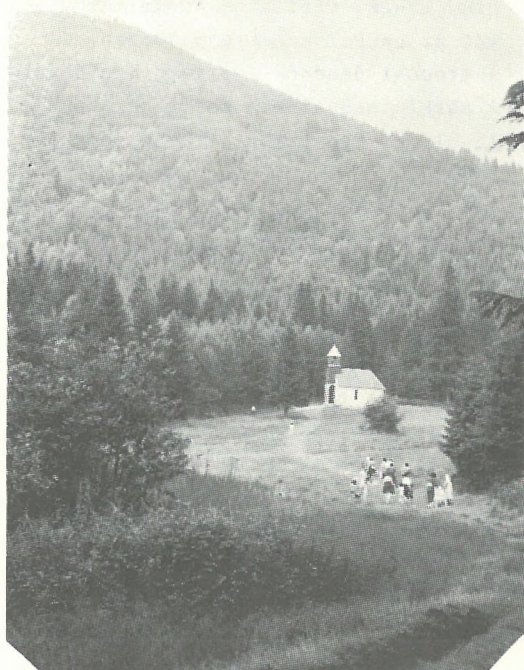
Az 1848. évi májusi kolozsvári országgyűlés kimondja Erdélynek Magyarországgal való unióját. A forradalom leverése után egy ideig újra külön kormányozzák Erdélyt közvetlenül Bécsből. 1868ban az uniótörvény is visszanyeri érvényességét.

1918 december 1-jén az erdélyi románok gyulafehérvári nemzetgyűlése kimondja Erdély unióját Romániával. Ezt majd Trianonban a nagyhatalmak szentesítik. De a történelmi valóság kedvéért meg kell jegyezni, hogy Erdély magyarsága e gyűlésen nem vett részt, nem is vehetett, tehát ezt az uniót nem szavazta meg.

Befejezésül Végh Antal 1988-ban megjelent könyvéből idézek egy részletet:
„-Volna még itt valaki az út mentén, egy csán-gó magyar... -Nagy bajban vagyunk mi itt, kérem alássan... Nagy baj, ettől nagyobb nincs is. -Hogy nincs kenyér, hogy nincs iskola, hogy nincs magyar szó, láttuk ezt mind.”

-Nem ezek a legnagyobb bajok! Hanem, hogy itt él az ember, ahol született. És nem tudja már ezt a földet úgy szeretni, mint ahogy a hazát szeretni kéne. Ez a legnagyobb baj! Mert ez nem a hazája már! Ez már idegen föld. Innen elvágódunk.”

Bodor László

A Hargitán

Természetvédelem

Néhány héttel ezelőtt máig sem csituló botrány híre borzolta fel az életet lehetővé tevő környezetért csak kicsit is aggódó emberek idegeit. Kiderült, hogy egy, az ártalmas ipari hulladékok megsemmisítésére hivatott intézmény a dolgot a könnyebik végénél ragadta meg.

A hulladékot, ártalmas vegyi anyagokat tartalmazó tartályokat egyszerűen elásták a Kiskunsági Nemzeti Park területén, mit sem törődve a környéken lakó élőlények, fű, fa, virág, 150 tűzok és úgy mellékesen néhány tízezer ember egészségével, esetleg pusztulásával!

- Agyon kellene lövetni az ilyeneket! - jutott azonnal az eszembe és biztos vagyok benne, hogy nem én vagyok az egyedüli, aki első felindulásában a felelősök fejét követelné! És ha még csak ez az egy eset lenne! De ha csak a közelmúlt nyilvánosságra került ügyeit vizsgáljuk, bizony felmerül a kérdés, hogy mi jöhet még ezután? Nem kell nagy találékonyság annak feltételezésére, hogy van még minek nyilvánosságra

kerülnie, az eddig ismert problémák csak a jéghegy csúcsát jelentik. A környezetromlás ugyanis igen nagy tehetetlenséggel zajló folyamat; ha egyik napról a másikra, ebben a pillanatban megszűnne minden káros hatás és szennyezés a Földön, a romlás nem állna meg még jó ideig; a javulás első jelei csak jóval később, egy sokkal rosszabb állapot elérése után kezdenének jelentkezni. De hol vagyunk még attól, hogy a környezetszennyezés megszűnjön.

Gyakran látunk a TV-ben mostanában természetfilmeket, amelyekben különböző állatok számának vesztes megritkulásáról értesültünk. Bizony nehéz szívvel hallunk, olvasunk a bálnák, fókák, elefántok és ki tudná még felsorolni, hányféle állat pusztulásáról, melyek vesztét az emberi kapzsiság okozza.

A trópusi őserdők vesztesen megfogyatkoztak a területet kirabló földművelési módszerek miatt. A sarki területeken már megszakadt a földet beburkoló ózonernyő, ami a káros sugarakat nyeli el, és megnőtt a bőrbetegségekben, bőriáktban szenvedő betegek száma.

Ennek okát freon-gázban kereshetjük, ami a különféle spray-készítményektől kerül a légkörbe. Az atmoszféra szándioxid-tartalmának megfigyelhető növekedése egyenlőre teljesen kiszámíthatatlan következményeket vonhat maga után.

Ki a felelős ezért a környezetromlásért?

Megnevezhetők-e egyes személyek, vagy egész iparágakat kell a vádlottak padjára ültetnünk? És ha igent mondunk az ipar bűnösségére, vajon nem kell bűnösnek tekintetnünk nem csak a gyártókat, hanem a FOGYASZTÓKAT is? Hiszen minden ipart a kereslet teremt meg! A bálnavadászat nem úri passzió, az afrikai orrvadász sem merő rosszindulatból ejti el az elefántot és vágja ki az agyaráját. Ezek az emberek azért csinálják, amit csinálnak, mert a bálnaszírt és az elefántcsontot el tudják adni NEKÜNK!

Az illatszergyártók sem azért állítják elő a sprayt, mert gonoszok és buták, hanem hogy a MI igényeinket elégítsék ki. Lehetne ugyan veszélytelen és olcsóbb anyaggal kinyomatni az illatszert a flakonból, de az nem "korszerű, nem lehet olyan drágán eladni a VEVŐNEK. Márpedig ami nem biztosít kellő hasznot a gyártónak, azt a magunk teremtette gazdasági törvények értelmében nem szabad gyártani. E történetek szerint, ha törik, ha szakad, ha belepusztulunk is, drága és haszontalan dolgok tömkelegét kell előállítani, mit sem törődve

a környezet romlásával. És ebben a lelkiismeretlen gyártás mellett mi, egyre "igényesebb" fogyasztók is bűnösök vagyunk, hiszen a freont mi juttatjuk a légkörbe, egyetlen könnyed ujjmozdulattal, napjában sokszor.

Csak a fogyasztók kényszeríthetik rá a gyártókat a környezetvédő megoldásokra! Csak rajtunk múlik, hogy mindenki a maga csekély eszközeivel hozzájáruljon a környezetvédelemhez! Ne felejtsük el, hogy a sok kis tett, vagy apró változtatás szokásainkban egy nagyobb népességi hányad esetében már nagyon sokat jelenthet!

Pl. ha senki nem venne elefántcsontból készült tárgyakat, akkor nem kéne elpusztulniuk az elefántoknak. Ha a nők lemondanának a fóká, vidra, nyest, hermelin, párduc, tigris és egyéb bundákról, ezeknek az állatoknak nem kellene tartniuk a kihalástól. Ha nem vennénk korallékszereket, igazgyöngyöket, bálnaolajjal készült krémeket, külföldi utjaink során ajándékként nem tengeri állatvázokat hoznánk, jelentősen hozzájárulnánk az élővilág fennmaradásához addig is, amíg a Földön egy új, környezetvédő szemléletű, globális munkamegosztás létre nem jön.

Keressük meg azokat a lehetőségeket, amelyekkel jó irányba befolyásolhatjuk a bennünket körülvevő környezet alakulását még azon az áron is, ha néhány luxuscikkről, esetleg a kényelvünk maximumáról le kell mondanunk!

És gondoljunk arra, hogy ha csak mindenki, aki egy helységről kijön, lekapcsolná maga után a villanyt, országosan annyi energiát takaríthatnánk meg, ami fölöslegessé tenné a tragikus nagymarosi vízierőműépítést!

A KÖNYVTÁR AJÁNLATA

LIMES

Komárom Megyei Tudományos Szemle. A tartalomról:

Megyénk egyik korai természettudományos könyve / Esztergom megye és környékének flórája /

A Gerecse-hg geomorfológiai fejlődéstörténete
Komárom megye ásványai.....

Juhász Árpád: Évmilliók emlékei

Magyarország földtörténete és ásványi kincsei

CZAYA, EBERHARD: A föld folyói

A könyv szerzője öt kontinens legjellegzetesebb folyóinak példáján keresztül mutatja be a völgyeket, szurdokokat, mélyitő, máshol meg síkságokat feltöltő vízfolyások életét.

MATEMATIKATÖRTÉNETI ABC

Adatok, tények, érdekességek a matematika középfokú tanításához és tanulásához.

FELVÉTELI FELADATOK ÉS LEHETŐSÉGEK A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKBE 1987.

1. részben táblázatok láthatók, amelyek segítségével a felvételiző fel tudja becsülni, hogy milyenek az esélyei és ki tudja választani azokat, ahová a legnagyobb sikerre van reménye. A
2. részben felvételi vizsgák tételei és azok megoldásai láthatók.

TOLNAI KÁLMÁN : Kábulat

Az ismert kriminológus szerző e könyvében lerántja a leplet a lelkiismeretlen kábítószerüzérekről és érzékletes képet ad a karmaikban vergődő áldozataikról.

MI A HAZA MA?

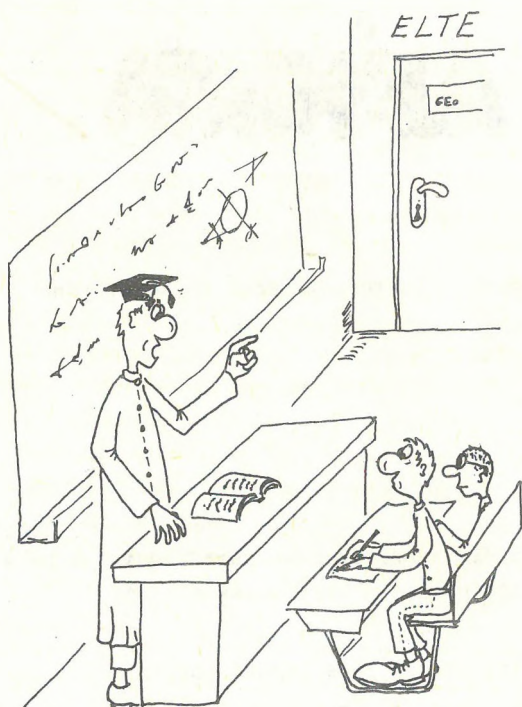
Sokrétű szellemi adattár ez a gyűjtemény a magyar társadalom minden rétegétől. Ifjak és meglehetősen idősök, diákok, szakmunkások, értelmiségiek szólnak a szűkebb és tágabb szülőföldről.....

EGY KIS FELSŐ OKTATÁS

Egy rövid összefoglaló keretében megpróbálunk teljes képet adni azokról a felsőoktatási intézményekről, amelyekbe a legtöbben jelentkeznek a GEO-ból. Az utak általában Miskolcra, a bányamérnöki karra, az ELTE geológus szakára és a fehérvári Térképészeti Főiskolára vezetnek.

EGY KIS FELSŐOKTATÁS

Aki négyévi földtan- és matektanulás, és rengeteg belső vita után egyetemre, főiskolára jelentkezik, annak nem árt tudni azokról a dolgokról, amelyek manapság a felsőoktatás házatáján történnek. A folyamatok komplexek, de a felkiáltójelként álló tények - tények:

1. A felsőoktatás költségvetése évi 180 millió forint. Ez a nemzeti jövedelem körülbelül 0,8 százaléka.
2. Ez Európában nálunk a legkevesebb, egyre komolyabb a vicc, hogy érzük utol az albán felsőoktatást!
3. Pillanatnyilag a minisztériumhoz 2,9 milliárd forint kérés érkezett.
4. 12 százalékos emelést terveznek, ennél az infláció is nagyobb.
5. A fejlett országokban az oktatásügy részesül a legmagasabb százalékarányban a nemzeti jövedelemből / Franciaország /, van ahol a legkevesebb jut erre / Magyarország /.
6. Európában nálunk a legalacsonyabb a felsőoktatásban végzettek száma.

Oldalunkra ismét kalapács, hátunkra házizsák kerül, hogy megtestesítsük a magyar geológia ideáltípusát.

Először is: a GEO-állapotból az ELTE- állapotba egy sikeres felvételi vizsgával lehet jutni / a folyamat nem megfordítható!/, mely a földtan és a matek értelmét kutatja. Körülbelül 100, azaz száz pontra kell koncentrálni, hogy - sikeresség esetén - elkezdhessünk sóhajtozni, hogy: "Bezzeg a GEO-ban !"

Az **ÉLETÜNK**-et szerkeszti a szerkesztő bizottság Ármái Béla tanár vezetésével. Megjelenik egy tanévben háromszor. Felelős kiadó: Perger István igazgató. Rajzolja: Huff László IV.oszt. aknász tan. A sokszorosítást készíti a Tatabányai Bányák Vállalat házi sokszorosítója. Felelős vezető: Csics Gyula 218/1989

Az elsős tanterv változatos, mint a téli időjárás, és elmondható mindig, hogy erre nem számítottunk.

A derült égből ér minket a matek-fizika-kémia keveréke, jobbára ugyanis szakmaiságról álmodunk:geológia, geológiaibb, leggeológiaibb.

A szakmai és nem szakmai tárgyak rendszere a torna átcsoportosításával egybeesik a kedvenc és nem kedvenc tantárgyak rendszerével.

A matek, fizika, kémia egyenletekkel, képletekkel összefüggésekkel tűzdelt számsorokat, márpedig a szakközepes mindig a képeket és a szóveges részeket szereti.

Az első év ugy kezdődik, ahogy a GEO-ban kezdődött, mivel a két iskola szerkezete hasonló. A tudnivalók viszont elnyomnak minden mást.Kevés az idő és sok a tanulni-való:különbefeladatok,hétfvégi munkák és persze rengeteget tanulni,választani..... Egyre inkább érezzük, hogy az alvás fakultatív.

Ja, és azért meg lehet csinálni.Miven évfolyamon van GEO-s,sőt,aki ide jött, az el is végezte, ezért van miben bízni !.

válasszatok !

Csapó László

A miskolci bányamérnöki kar az, ahová a legtöbben elutnak. Egy gyakorlatias, szakmaszerinti oktatás folyik és emellett van egy erős diákélet; ezek eredményeképpen alakul ki a miskolci firma.

De legelőször a felvételi: Az írásbeliről sokat fogtok hallani a tanároktól, a szóbeli vizsgával kapcsolatban egy tanácsom van:nem kell és nem szabad félni, kötetlen beszélgetés az egész, a tanárok jól tudják, hogy a felvételiző igazul.A felvételi matek és földtan, s ebből kell 90 pont körül teljesíteni.

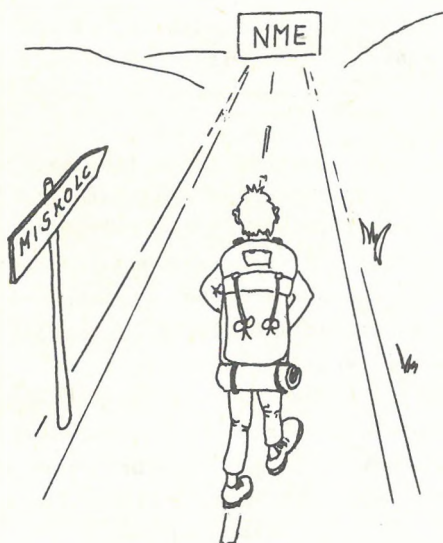
Elsőévesként nagyon egyedül éreztem magam, de az első dolog, amire megtanítottak:sosem vagy egyedül.A bányász-hallgatók egy nagy család.A egyetem legjobb közössége. Sok külföldi tanul valünk,Koreától,Kubától Indiáig terjednek a barátságok.

Az első napok után a hétköznapok következnek,tanulni kell, méghozzá többet, mint a GEO-ban.Ezzel nem akarok senkit elijeszteni, de ez az igazság.Az első évben matekot,fizikát és ábrázoló geometriát kell nagyon komolyan venni.

Az egyetemváros napos oldal. Állandó mozi működik,félmillió kötetes könyvtár, sítanfolyamok a Tátrában, vitafórumok és így tovább. Miskolc nagy hagyományokkal rendelkezik, melyek jelenleg is élnek, szinte szabadkőműves páholyok léteznek.

És még valami: sokan vagyunk itt a GEO-ból, minden évfolyamon körülbelül tízen. Jó híre van a sulinknak és szeretném, ha TI is öregbítenétek, itt Miskolcon.

Szreda Géza

TARTALOM és FORMA

Van egy erő, mely minden élőlényben megtalálható. Ez az életerő, a vitalitás. A megvalósult ember öntörvényű világegyetem, mely korlátlan életerővel rendelkezik. Érzéki-ség és gondolatiság ellentmondásai kapcsolatából születik ez az energia.

Az érzelem amint bekerül a tudatba megszűnik létezni, gondolattá alakul. Ha nem, akkor egyszerűen elfelejtjük. A tudatalattiban a létezőtől eltérő világok születnek. Ez a fantázia birodalma, mely folyton átcsap a tudatba.

Van egy erő, mely minden műalkotásban megtalálható. Ez az energia a kifejezőerő, mely a tartalom és a forma kapcsolatából ered.

A műben a tartalom, mely a gondolatiságot adja, átalakul formává, mely az érzékletet hordozza. Itt jön a befogadás folyamata, ahol az érzéklet, melyet felfogtunk, bekerül a tudatba és visszaalakul tartalommal. Az alkotásban győzedelmeskedik a forma, hogy az emberben diadalt arathasson a gondolat.

A tudatnak ez a fajta megtisztulása az ismeretlentől az egyszerű érzékelésnél magasabb rendű folyamat. E hatás elérésének érdekében tudatosan kell lehetővé tenni, tartalom és forma ellentétét. Olyan ellenálló anyagot kell választani a megformáláshoz, amely látványosan a legkevésbé alkalmas erre a célra.

Ha például vesszük a drámát - az egyik legösszetettebb műfajt - láthatjuk, hogy írójuk rendkívül nehéz témákat választ alapanyagának; a szinte feloldhatatlan erkölcsi konfliktushelyzeteket. Felületesen nézve sokkal kézenfekvőbbnek látszik az emberi jellem ábrázolására egy ellentétektől mentes léthelyzet bemutatása.

De a szobrászatban is hasonlóképpen van:

Sokszor súlyos márványt, fémeket választanak az emberi alak kidolgozásához, pedig a lágyabb anyagok alkalmasabbnak tűnnek. A festészetben és a grafikában az egyidejű síkbeliséget és térbeliséget ütköztetik a művészek. És lehetne még sorolni a különböző művészetek módszereit.

Amikor a drámában a forma és a tartalom harcának csúcspontja bekövetkezik, az egybeesik az erkölcsi értékrendek végső összeütközésével és magával a katarzissal. A feszültségeknek az az óriási halmozódása, ami a mű olvasása közben lezajlik bennünk és a katarzissal megszűnik, csak az ilyen ellentmondásos közegben lehetséges.

A feszültség fokozása pedig elengedhetetlen a befogadási folyamat irányításához. Az amú, amely nem a valóságos dolgokra igyekszik hasonlítani, még hordozhat gondolatokat. Sőt, mint kiderül éppen a másolás elvetése, egy sajátos valóság teremtése a célravezető a gondolat kifejtéséhez. Ezért van az, hogy a modern művészetben gyakran éppen a mondanivalóval ellentétes formában fejt ki gondolatait az alkotó. Ez azzal jár, hogy a mű nem statikus és szimmetrikus, hanem dinamikusan változó és asszimetriák is mutatkoznak benne. Ezzel vállalja az ellentmondást a klasszikus szépséggel szemben, mely bizonyos értelemben öncélú!

Az igazán mély és megrendítő művészet ellentmondásokról terhes akár az élet: harmónia és konfliktus, tragédia és boldogság, élet és halál ellentététől. És ez az ami a felszínen nem tükröződik vissza, csak a dolgok mélyében, szerkezetének logikájában, abban az ősi és misztikus erőben, amely a műalkotást összetartja és ez nem más mint az az energia, ami minden élőlényben és műalkotásban ott van.

Végül egy dalszöveg, korunk terméke, mely rendkívül érdekes, önironikus hangvételével különféle, egymással ellentétes jelentéseket tömörít magába.

„Eltűnik itt az utolsó metró,
Ez egy végtelen kirándulás.
Én igazán nagy csaló vagyok,
De még nem akadt igazán nagy fogás.

A válasz örökre kérdés marad,
A kérdés örökre válasz marad.
Ha úgy áll a dolog, hogy mindent szabad,
Olyan elveszettnek érzed magad.”

Nádassy Attila IV. B

A TÖRTÉNELEM MORDALÉKAI

Kik voltak az inek?

Örökké éhes, elég rossz természeti adottságokkal ellátott területen laktak. Kevés ennivalót termeltek. Az inek törzséről kapta a nevét az inség szó.

/Szolgáló népségek persze ma is lehetnek, minthogy az infláció és a kétmillió magyar szegény között is van kapcsolat. Avagy, ami megjelent az Árpád-ház korában, még mindig kísértene?/

Honfoglalás

1. A Kárpát-medence megszállása

/Annektálunk, annektálunk?/

2. A VII. században Árpád az őshazába vezeti hadjáratát, majd a IX. században szintén ő a Kárpát-medencében.

/Ezek szerint Árpád megjavította a továbbélés világcsúcsát. Gratulálunk!/

Kündü

Törökbasa

/Érdekes, hogy már a magyarok vándorlása közben is beszivároghattak soraikba idegen elemek, de hogy ilyen magas méltóságra emelkedjenek, az elkápráztatja az utókor szemeit is!/

IV. Béla

Államosítani akarta a földet.

/Marxista kutatók figyeljenek! Itt az előzmény, s megérjük egyszer, hogy II. Honalapítónk bevonul az utópista marxista klasszikusok sorába./

Mit jelent a ridegtartás?

A kiegyezést megelőző időszak, amikor a magyarok az osztrákokat ridegen tartják.

/És még azt mondják, hogy a mai középiskolai oktatás elszűrheti a személyiséget. A fentebb említett „rideg” gondolat földre tapossa e kishitűeket. Hisz a passzív rezisztencia zseniális nyelvújító forradalommal is felérő fogalompárját fedezi fel az osztrák-magyar kapcsolat viszonyában./

Látható-e különbség I. László és Kálmán törvénykezési gyakorlatában?

I. László akasztással és cankitással büntetett, míg Kálmán inkább akasztással. Ez a lényeg.

/Szerinte. Nem tudom, mit szólna a delikvens ahhoz, hogy rögtöni osztályismétlés helyett pótvizsgálással finomított osztályismétlésre utalnánk./

Következő számunkban folytatjuk.

-mester-

JÓZSEF ATTILA

Ars poetica

Dolgozat

„Nyugalom” és „remegés”? Igen: érzékiség és gondolatiság vegyül az emberben. Olyan harmóniában léteznek együtt, amelynek alapja az ellentét, a küzdelem. Erre a kettősségre találta ki magának az elme a jó és a rossz fogalmát. A harmóniában ez a harc nem az egyik „fél” győzelmével zárul, hanem azzal, hogy a látszólag ellentétes pólusok kiegészítik, segítik egymást.

„Nyugalom” és „remegés”. Érzékiség és gondolatiság. Az igazi mű ezek viszonyán alapul, ezek „ölelik egymást” benne, és belőlük kél „kecsesen okos csevegés”. Bár ez a csevegés sokszor egyoldalú gúnyolódássá, elutasitássá változik a versben, azért az alapvető kettősség mindig jelen van. Az összes ellentét erre a polarításra van felépítve. Ahol látszólag nincs disszonancia a konkrétságban, az egyértelműségben, ott finoman bele van szöve a mű szövetébe a paradox alapgondolat.

A vers úgy fejt ki mondanivalóját, mintha önmaga is fejlődne valamilyen irányba. Dinamikáját pontosan az előbb említett ellentétek adják. Ugyanúgy van ez, mint a valóságban, ahol az ellentmondások feloldásai viszik előre az eseményeket. Tartalom és forma viszonyát a dialektika szemüvegén keresztül szemléli. József Attila tudatosan teremtett teljesen öntörvényű valóságokat alkotásaiban. És ez a tudatos valóságteremtés az igazi művészet sajátossága. Nála éppen ez a tudatosság jelenti a szabadságot: „Szabad ésszel nem adom ocsmány / módon a szolgálta ostobát.”

Nála már nem a művészet maga a cél, hanem eszköz a valóság megértéséhez: „Költő vagyok — mit érdekelne / engem a költészet maga?” A valóság tudatos feltárása pedig csakis az átfogó törvényszerűségek ismeretében lehetséges. De hát ez a kutatás szinte már munka, azokért a szükségletekért, amelyek bármely közösség alapvető igényét képezik: „Ehess, ihass, ölelhess, alhass! / A mindenséggel mérd magad.” Jogod van a léted fenntartásához és ahhoz, hogy legyen erkölcsi tartásod — mondja József Attila. De ezekért tenni is kell. A mű „munkáját” pedig pontosan ezek a gondolatok végzik, amikor tudatossá teszik magukat az elmében. Ehhez kell megtalálni azokat az egyetemes formákat, amelyek könnyebbé teszik ezt a folyamatot.

Ő nem mást akar, mint „ami kell”, ahogyan ezt ki is jelentette. A valóság igazi arcát akarja megismerni, ami csak a dolgokban rejlő harc megértésén keresztül lehetséges. Vállalja is az útkeresést, mert ennek az igénynek elemi erejű létjogosultsága minden törvény felett áll. Az elutasított költők öncélú tevékenysége csak a látszatot és nem a lényegét hozta a felszínre. Ezért kihívás ez azzal a „szépséggel” szemben, amelynek nincs jelentősége környezetére nézve.

Az érzékiség és gondolatiság kettősségének harmóniája az egyetemes formában nyer értelmet és fordítva. A mű maga is öntörvényű valóság, minden magyarázat csak valami ahhoz hasonlót fejezhet ki. Ez a világ azonban szoros kapcsolatban van a létező világ valóságával, az emberen keresztül. Társadalmi mondanivalója az egyéni keresztül jut el a társadalmi tudatig. Ez a szemléleti mód hatja át sorait.

„Én mondom: Még nem nagy az ember.” Az ő világi mindenestire szinte „tudatra ébredt valóságok”, hiszen versében is ez áll: „Én túllépek e mai kocsmán, / az értelemig és tovább!” .

Március 15. emlékének

„Mélységes mély az időnek kútja...” – írja Thomas Mann egyik könyvében. Mélységes és gazdag az a múlt, melyet egy nép magával –magában– hordoz. Iskolánk diákjai most arra vállalkoztak, hogy népünk történelméből vállalják a megméretést, ezzel adózva március 15. emlékének, amely a magyar történelem egyik leggyönyörűbb fejezete volt.

A többfordulós játékból, **-A KI TUD TÖBBSZOR MAGYARORSZÁGRÓL -** izelítéssel következzen most néhány valóban kiemelkedő megoldás:

Szent László király a magyar nép egyik legnépszerűbb uralkodója volt. A koronát bátyja, I. Géza halála után tette a fejére, 1077 -ben. 1095 -ben halt meg, tetteiért és a nevéhez fűződő csodákért később szentté avatták. Nevéhez több földtani jellegű monda is fűződik.

1. A tordai hasadék /geomorfológiai/

Egyszer László király Erdélyben vereséget szenvedett a kunoktól. Menekült a magyar sereg, menekült a király is. Éppen a Torda feletti hegyen jártak, amikor László király hátranézett, és látta, hogy a kunok már teljesen a sarkában járnak. Ekkor a király felsóhajtott, és imával fordult Istenhez: „Szabadíts meg, Uram, éretted harcoltam!” Isten meghallgatta az imát, és csodát tett: kettérepesztette a hegyet, így a király serege a meglepett kunok elől el tudott menekülni.

A monda szerint így keletkezett a tordai hasadék, valójában eróziós úton jött létre, egy folyó medreként.

2. Szent László pénze /paleontológiai/

Egyszer a rabló kunokat Szent László király erős sereggel támadta meg. A kunok vezére a vereségtől való félelmében cselhez folyamodott. Kibontotta izsákját, és mintha magot vetne, a sok aranyat az üldöző magyarok elé vetette. Így tettek társai is. Jól számított a kun vezér, a magyarok e kincs láttán abbahagyták a csatározást, és elkezdték gyűjteni az aranyat. László király hiába biztatta vitézeit, csak nem akartak a jó szóra hallgatni. Ekkor a király Istenhez fordult segítségért. „Uram, te segíts meg, éretted harcoltam!” Isten ismét csodát tett: a sok aranyat kővé változtatta, és a vitézek újra üldözték a kunokat.

A néphit egy egysejtű állatka fosszilizálódott maradványát hitte Szent László pénzének. Ez az állat a ma már kihalt Nummulites.

3. Szent László király vizet fakaszt a pusztában /hidrológiai/

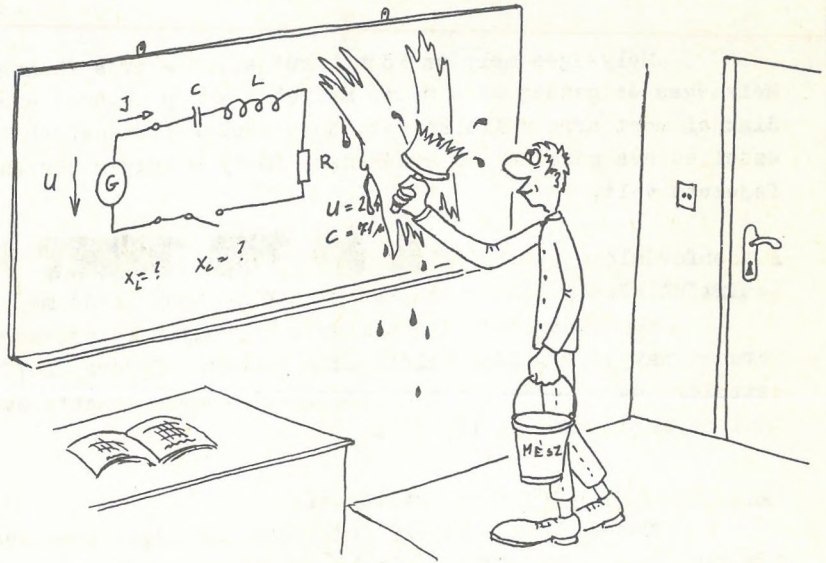
Egyszer László király Jászó-Döbröd mellett vonult el seregével. Mivel épp egy csata után voltak, nem volt idejük feltölteni kulacsukat, ezért nagyon szomjaztak. Akkora volt a szomjúságuk, hogy kinjukban kiáltozni kezdtek. László király Istenhez fohászodott, hogy elepedt katonáit felüditse. Isten most is meghallgatta fohását, és a szent király lova patájának nyomán viz buggyant ki a földből. Ezt a forrást azóta is Szent László kútjának nevezi a nép.

Ezt a forrást vagy kutat valószínűleg László király ásathatta, amikor arra vonult seregével. A hagyomány úgy mondja, hogy a viz feltört. Ez igaz is lehetett, ha ott a környéken a mélyben artézi víz található. Ugy tünhetett a katonáknak /akik talán még nem láttak artézi forrást/, hogy néhány méter ásás után feltör a víz, és ezt Lászlónak tulajdonították.

ELEKTROTECHNIKA

1. Ökölszabály:

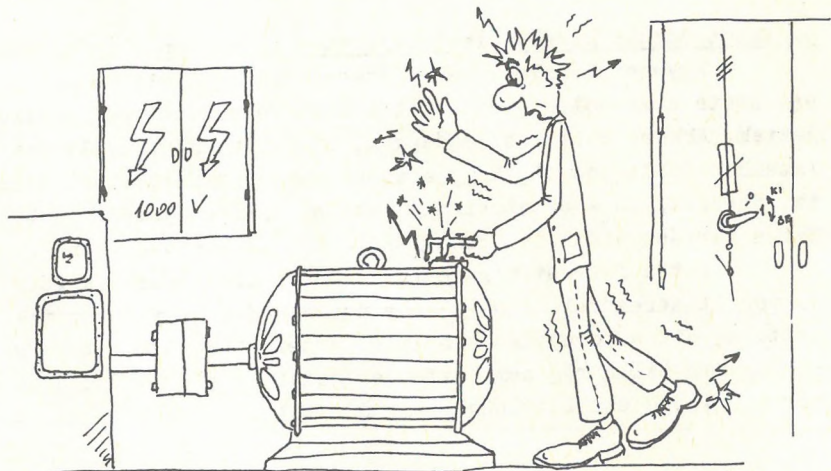
Egy áramköri probléma megoldását a kapcsolási rajz „dekorálásával” kezdjük.

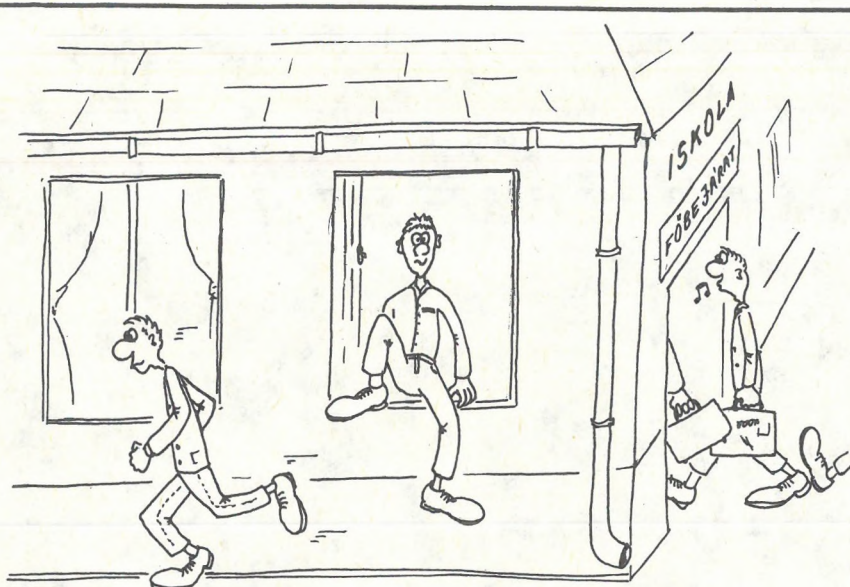

2. Két pont közötti feszültség megadja, hogy a töltés energiája mennyit változik, miközben az egyik pontból a másikba mozog.

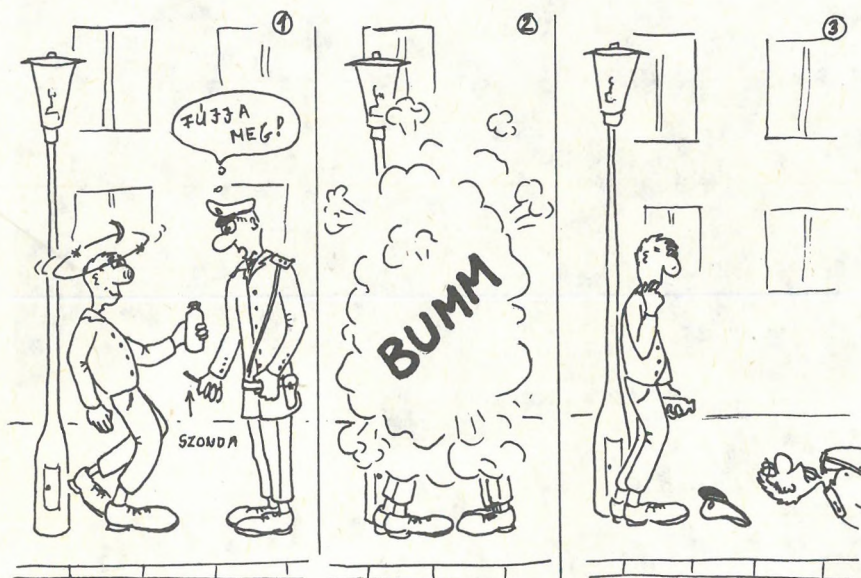

3. Az ellenállás mérését hosszúságmérésre lehet visszavezetni.

4. A csomópontba befolyó áramerősségek összege megegyezik a csomópontból kifolyó áramerősségek összegével.

5. Mérészhatár:
A műszerrel adott állapotban mérhető legnagyobb mennyiség.

6. A feltöltött kondenzátort nem szabad rövidrezárni, hanem ellenálláson keresztül kell kisütni.

IV. NEMZETKÖZI ÁSVÁNYBÖRZE 1989. TATABÁNYA

IV. NEMZETKÖZI ÁSVÁNYBÖRZE

Helye: Tatabánya
KÖZMŰVELŐDÉS HÁZA

Idője: 1989. április 29 /szombat/
7 órától - 16 óráig

Előadás: dr. GALÁ CZ ANDRÁS / ELTE Őslénytani
Tanszék /
A Teleki-expedició

KIÁLLÍTÁS:

SAJDIK FERENC: Ősállat karikatúrái
JUHÁSZ MÁRTON: gerescei gyűjteménye
/ ásványok, ősmaradványok/

Díjtalan ásvány, őslény, drágakőhatározás

ASZTALOK FOGLALHATÓK: április 10-ig
DAUBNER ANITÁNÁL a III/A-ban.

Asztal díja: 20,- Ft
Belépődíj: diák: 10,- "
 felnőtt: 20,- "